

MORAŠICKÝ OBČASNÍK

obcí Morašice, Říkovice, Lažany a Višňáry

číslo 84 rok 2024

ZPĚTNÁ VAZBA K DOTAZNÍKŮM

Na základě dotazníků spokojenosti s životem v našich obcích přinášíme zpětnou vazbu a vyhodnocení.

Z celkem 221 domácností bylo vyplněno celkem 110 dotazníků. Děkujeme všem občanům, kteří vyjádřili svůj názor. Považujeme totiž za velmi důležité zjistit názory našich občanů, jak by měly naše obce vypadat a kam se posouvat. Výsledky nám budou podkladem pro zajištění kvalitních životních podmínek, pro rozvoj obcí a plánování akcí.

58 % občanů se zde žije velmi dobře a spíše dobře se žije 40 %. To jsme rádi, ale přesto se najdou věci, které lze zlepšovat. V našich obcích kladně hodnotíte **klidný život, blízkost přírody a vzhled obce.** Jedním z našich cílů je právě ochrana přírody spojená se zvyšováním kvality života našich občanů. S tím souvisí rovněž plán obnovy polních a vycházkových cest, které v současné době chybí.

Naopak se velké části respondentů **nelíbí pracovní příležitosti, kulturní a společenský život a dopravní obslužnost.** Co se týče pracovních příležitostí, tak se v Morašicích dlouhodobě na neobsazená pracovní místa nikdo nehlásí. Na akce, které se snažíme pořádat, chodí převážně stále jedni a ti samí lidé. Na tuto skutečnost poukázal i jeden z respondentů. Jiná situace je na akcích v Řikovicích, kde opravdu dochází k setkávání téměř celé vesnice. Pokud máte nápad na jakoukoliv aktivitu, tak vás rádi po domluvě podpoříme a pomůžeme s organizací akce.

Velmi negativně jste také hodnotili **mezilidské vztahy.**

Záleží na nás, jak se budeme k sobě navzájem chovat, abychom spolu dobře vycházeli a žilo se nám tady dobře. Taktéž vulgarismy na hřišti obec neovlivní, opět to svědčí o každém z nás. Kritizovali jste také **hluk o nedělích a svátcích.** Na zákaz hlučných prací v těchto dnech jsme již několikrát apelovali. Opět to souvisí se vztahy mezi námi občany. V případě je možné volat Policii ČR. Budeme k sobě ohleduplní, aby se nám tady krásně žilo.

Krádež dřeva – další negativní připomínka. Jsme dospělí lidé a víme, že co není na našem pozemku, není rovněž naše. Doba, kdy vše bylo všech, je dávno pryč. Také by se vám nelíbilo, kdyby někdo z vašich pozemků kradl dřevo. Pokud o někom víte, tak je důležité mít důkazy. V tom nejhorším případě, když nedojde k vyřešení situace, může dojít až k zavolání Policie ČR, protože je to trestný čin. Stačí se na obecním úřadě domluvit a o kácení dřeva požádat.

Také jste uváděli, že jsou potřeba v obci **stavební parcely.** Bohužel obec nemá k dispozici vhodné pozemky pro stavění. Pokud byste o nějakých věděli, budeme

rádi. V dotazníku někdo dokonce prodej a pomoc nabízel, tak se na nás obraťte a můžeme vše probrat.

Jsme si také vědomi, že v obci nemáme **bydlení k pronájmu.** V poslední době se nám podařilo opravit jeden byt v Řikovicích. Bohužel v Morašicích nemáme žádné obecní prostory, které bychom mohli opravit a pronajímat. Toto do budoucna také budeme muset vyřešit.

Co se týče **rozzrůstání obce,** tak až na 3 respondenty z dotazníků jste skoro všichni pro rozzrůstání obce. Z našeho pohledu si myslíme, že by se obec měla rozrůstat, ale ne formou velkých sídlišť. Z řady zkušeností nejen okolních obcí víme, že začlenění do chodu vesnice nových občanů bydlících na sídlišťích je velmi nízké a často problematické. Někdo z vás také požadoval od obce podporu na rekonstrukci domu. O této podpoře obec prozatím neuvažuje, v současné době je možné použít dotační program Oprav dům po babičce.

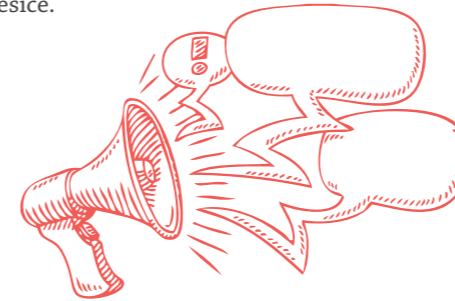
Více jak polovina projevila **zájem o zapojení do rozvoje a chodu své obce.** To nás potěšilo. Rádi uvítáme vaši pomoc při pořádání akcí, budeme moc rádi za vaše zapojení do organizace kulturního a společenského života.

V odpovědích se také objevoval **zájem o založení různých spolků a klubů** pro naše občany, maminky s dětmi a také seniory. Pokud někdo bude iniciovat nějaké aktivity, pořádání různých akcí, tak opět ho velmi rádi podpoříme. Negativně někteří hovořili o našich fotbalistech. Je to ale jeden ze tří aktivních spolků u nás v obci, který se věnuje našim dětem.

Výsledky dotazníku potvrdily i náš názor, že v obci **chybí zubní lékař.** Velká část považuje také za chybějící **kadeřnictví a pedikúru.** Nejvíce z vás ale odpovědělo, že nic nechybí. V odpovědích jste také požadovali v obci masnu, moštovnu a obuvníka. O zřízení těchto provozoven z ekonomických důvodů neuvažujeme. Rovněž několikrát byla zmíněna **absence sociálních služeb a domova pro seniory.** Těto absence jsme si plně vědomi a do budoucna obec bude pro své občany muset nějaké služby zajistit.

Mezi odpověďmi také požadujete **zřízení obchodu v Řikovicích.** Z pohledu rentability a ekonomických ukazatelů se obchod v Řikovicích v dnešní době vůbec nevyplatí. Dnes už většina pracuje ve městě, kde si potraviny mohou koupit. Taktéž víme, že pro naše seniory zajišťuje základní potřeby rodina. Pokud má ale někdo s dodávkami problém, pomůžeme ho vyřešit. Jsme moc rádi, že se nám podařilo zachovat obchod v Morašicích, který také sklízí chválu na účet jeho fungování a nabízeného zboží.

Potěšilo nás, že téměř všichni jsou **spokojeni s podáváním informací z obecního úřadu.** Co je opět neekonomické a časově náročné je zaslání všem občanům informace do schránky. O plánovaných akcích uvědomujeme občany v občasníku, který je vydáván každé 3 měsíce.

Nahodilé a aktuální informace se zveřejňují na obecních internetových stránkách, Facebooku, hlásí se rozhlasem a rozesílají se e-mailem. Čtyři občané ale žádají o zaslání SMS a jeden o zřízení mobilní aplikace. Se zasláním SMS nemáme problém, stačí se tedy nahlásit a my vám aktuální informace hlášené rozhlasem můžeme posílat na mobil. V rámci SMS zprávy, ale nejsme schopni sdělit celou informaci. O mobilní aplikaci neuvažujeme, protože téměř všichni jsou s informováním novinek z obce spokojeni. Není tedy důvod zřizovat další kanál pro předání informací a tím vynakládat další obecní finance.

„Většina aktivit zlepšujících život v obci má minimální dopad na život ve Višňárech.“ To byla konkrétní připomínka v dotazníku. Situace v místní části Višňáry je z pohledu kulturního života složitější. Přesto všichni občané žijící ve Višňárech jsou vždy srdečně vítáni na všech akcích pořádaných v Morašicích i Řikovicích. Pokud ale víte o nějakém zlepšení života, skutečného třeba sousedského posezení ve Višňárech, rádi vás podpoříme a pomůžeme s realizací. To platí samozřejmě i pro Lažany, kde kulturní akce rovněž neprobíhají.

Potvrzujeme jeden váš názor, že budoucnost vesnic neznáme, ani to jaké budou dotace. To ale přece nebrání obci se neustále rozvíjet, udržovat chod a dělat současný život příjemný. V dnešní době musíme svými kroky myslet udržitelně a do budoucna, abychom naše vesnice předali v pořádku našim potomkům.

Ještě jednou děkujeme za váš názor a těšíme se na spolupráci a setkání.

ZVÝŠENÍ PROVOZU NA SILNICI

Z důvodu stavby „Rekonstrukce silnice II/359, Dolní Újezd II. etapa“ bude přes naše obce Morašice a Višňáry vedena objížděná trasa v období 2. 4. – 15. 7.

TRADIČNÍ ŠTĚPÁNSKÝ POCHOD

Ve středu 27. 12. 2023 se vydalo 43 morašických občanů, jejich rodinných příslušníků a přátel a 2 psi na pěší výlet do Toulcových Maštálí. Pro zajímavost nejstarším účastníkem bylo 74 let, nejmladšímu 1 rok, protože ještě ale nechodil, tak se celou cestu nesl. Počasí nám přálo a až na místy blátivé lesní cesty se nám dobře šlapalo. Nakonec jsme si všichni pobesedovali v jarošovské hospodě, kde nám místní hasiči připravili občerstvení.

Parta zdatných vyletníků

A kdo to neví, tento pochod má počátek v roce 1994, kdy se vydaly, na popud souseda Štěpána Štusáka, tři rodiny z horního konce na výlet z Jarošova do Nových Hradů.

Rok uplyne jako voda, tak se na vás v prosinci těšíme při 30. ročníku.

VÁNOČNÍ VARHANNÍ KONCERT

Vánoční čas, nemyslím tím jen Štědrý den, na který se těší zejména děti, ale i těch několik dalších dnů do konce občanského roku, které bývají prosyceny setkáním s rodinou, blízkými, přáteli, jsou naplněny pohodou, klidnou a příjemnou atmosférou. V tomto období z nás už úplně opadl předvánoční shon a stres. Mám radost, že právě v tento čas 28. 12. 2023 jsme zaplnili lavice v kostele sv. Petra a Pavla a mohli si vyslechnout krásné tóny varhan, které z nich dokázal svým umem vyloudit Přemysl Kšica. Při pohledu na naše „malé“ varhany, které slouží zejména k doprovodu zpěvu při bohoslužbách a rozhodně se nemohou pyšnit titulem koncertní nástroj, se až nechtělo věřit vlastním ušima, co je schopen na ně zahrát varhaník světového formátu. Zazněla díla Johanna Sebastiana Bacha, Roberta Schumanna, Josefa Leopolda Zvonaře, Maxe Regera a v neposlední řadě improvizace výše zmíněného umělce, která chrám naplnila opravdu vánočním kouzlem. Těší nás, že posluchači domů odcházeli spokojeni. Chtěli bychom opět v letošním vánočním čase pozvat nějakého interpreta, který by naplnil a potěšil uši i srdce libou hudbou.

Marie Foglová

Pan Přemysl Kšica při hře na varhany

DOBRÝCH SKUTKŮ NENÍ NIKDY DOST

V průběhu celé soboty 6. 1. navštívili naše domovy tři králové. Pět skupinek tří králů vinšovalo štěstí, zdraví a dobrý rok 2024 v našich obcích asi v 221 domech. Příspěvek byl věnován především na pořízení bezbariérového výtahu pro Charitní domov Mendryka. V Morašicích se vybralo 27 812 Kč, v Řikovicích 13 780 Kč, v Lažanech 4 200 Kč a ve Višňárech 1 462 Kč. Dohromady jsme na tento projekt přispěli částkou 47 254 Kč.

Děkujeme všem lidem, kteří tradiční tříkrálovou akci podpořili a svým dobrým skutkem přispěli na lidi v nouzi. Děkujeme zároveň i všem tříkrálovým dobrovolníkům, kteří svůj volný čas věnovali smysluplné aktivitě.

Královské party v plné parádě

KAŽDÁ KORUNA POMÁHÁ!

Děkujeme všem domácnostem, které opět po roce otevřely dveře našim tříkrálovým koledníkům. Díky štědrým dárcům se nám v litomyšlském regionu podařilo vybrat neskutečných **869 642 Kč** (plus 12 360 Kč přes online kasičku (zde může ještě částka poskočit)! Celkem k dnešnímu dni tedy **882 002 Kč!**

Velké poděkování patří koledníkům, vedoucím tříkrálových skupinek a tříkrálovým asistentům, kteří věnovali svůj volný čas ve prospěch potřebným. V Litomyšli a okolních obcích vyrazilo do ulic okolo 115 skupinek, dohromady zhruba 450 dobrovolníků.

Z vybrané částky chceme pořídit **nový, moderní, bezbariérový výtah pro Charitní domov Mendryka**. Dále výtěžkem podpoříme rodiny s dětmi v nepříznivé situaci, aktivity Dobrovolnického centra, nenadálé humanitární katastrofy a projekty v zahraničí.

Děkujeme také drogerii dm, která letos opět dodala odměny pro vedoucí skupinek a městu Litomyšl za vstupenky na bruslení pro malé koledníky. Všem VÁM zkrátka moc děkujeme!

PS: V příštím roce proběhne jubilejní 25. ročník Tříkrálové sbírky, nechme se překvapit, co přinese.

Veronika Peterková, Farní charita Litomyšl

JE LIBO VÍŘIVKU, NEBO TOBOGÁN?

Po dvou letech obec opět zarezervovala navečer 9. 2. a 1. 3. Městský bazén Litomyšl, a to jen a pouze pro naše občany. To znamenalo, že veškeré prostory bazénu zaplnili pouze naši občané. A tak tobogán byl celé dvě hodiny v obležení téměř všech našich dětí. Nemůžeme zapomenout ani na dospělé, kteří svojí jízdou na tobogánu probudili své „mladší já“. Také vířivka byla celé dvě hodiny stále plná. Kdyby v Litomyšli měli vířivku dvě, určitě bychom je zaplnili. Odvážnější se otužili ve venkovním bazénku a někteří pro relax zvolili páru. Velký prostor nabízel i plavecký bazén, ve kterém se v klidu dalo zaplavat nebo i skočit šipku do vody. Někteří si užívali masáž pod proudem tryskající vody v teplejším dětském bazénu, a to nejen naši nejmenší, pro které je tento menší bazén určen. Po uplynutí dvouhodinové rezervace se především děti těšily do bufetu, ve kterém si mohly koupit nějakou tu sladkost nebo párek v rohlíku, aby doplnily vydanou energii ve vodě.

Nejdřív tobogán, pak vířivku. A pak zase tobogán...

SVÍTÍME NOVĚ A ZÁROVEŇ ŠETRNĚJI!

Ve všech našich čtyřech obcích bylo od počátku letošního února instalováno nové veřejné osvětlení. Ministerstvo průmyslu a obchodu poskytlo obci dotaci v programu Národní plán obnovy, komponenta 2.2.2 – název projektu **Obnova soustavy veřejného osvětlení Morašice ve výši 907 800 Kč.**

Spotřeba energie rekonstruované části veřejného osvětlení před realizací byla 40 MWh za rok při vypínání svícení přes noc. Po realizaci by spotřeba měla klesnout na 10 MWh za rok při celonočním provozu. Staré sodíkové žluté svítící lampy vystřídala nová a moderní LED svítidla. Úhel světla již svítí pouze tam, kam má, a to na cesty a silnice. Součástí nových moderních LED svítidel jsou chytré automatické stmívače, kterými se bude automaticky snižovat intenzita svícení. Stmívání ani pouhým okem nerozeznáte. Dále budou osazeny spínací ASTRO hodiny pro automatický posun času a spínání bez nutnosti obsluhy. Všechny LED lampy budou svítit celou noc z důvodu vyhlášky Ministerstva dopravy, podmínek dotace a technických parametrů LED svítidel. Touto výměnou jsme rovněž vyřešili znečištění světelným smogem v našich obcích.

Na tři mladé pracovníky v obci čekalo na výměnu celkem 160 lamp. Z technických důvodů ještě několik jednotek lamp nebylo vyměněno, k tomu dojde v co nejbližší době. Protože tři mladí pracovníci pocházeli až z východního Slovenska, pracovali i v neděli. Určitě si většina z vás výměny všimla, protože si při své práci pouštěli nahlas písničky, aby jim práce rychleji ubíhala. Na konci své pracovní cesty

a po splnění pracovních povinností stihli navštívit i náš masopust a poznat tak jednu z tradic, kterou v naší obci stále uchováváme a držíme.

MASOPUST DRŽÍME!

Už minulý rok se nám osvědčila spolupráce s Masarykovou základní školou při pořádání masopustního veselí. A proto i letos 12. 2. tomu nebylo jinak.

Nad Morašicemi se ale předchozí týden stahovala mračna s deštěm a deštivé počasí meteorologové předpovídali i na masopustní pondělí. Nakonec po dopoledním rozhodnutí byl s velkým potěšením průvod masek vesnicí uskutečněn, protože počasí se k naší velké radosti umoudřilo.

Dlouhý průvod masek vyšel od základní školy v 14.30 hodin k obecnímu úřadu. Tam průvod všelijakých masek dostal povolení od paní starostky na masopustní veselí v obci. Okolo 15. hodiny dorazil průvod na prostranství u školního arboreta, kde se všechny masky představily v plné kráse. Zde už čekali občané i rodiče dětí, aby zhlédli chystaný přehlídkový program. Jednotlivé třídy měly připraveny hudební, dramatické, nebo i taneční vystoupení. Nechyběl ani živý přenos svatby se šťastným koncem. V houfu lidí také pobíhal opravdový medvěd, který k tradiční masopustní veselici odjakživa patří.

A co ještě nesmí chybět na takovém tradičním českém masopustu? No přeci masopustní a zabíjačkové dobroty! Tlačěnka, škvarková pomazánka, ale i sladké buchty a řezy od našich žen. Zkrátka masopust, jak má být! Těsně po ukončení letošního masopustního veselí nás pár kapkami pozdravil i obávaný déšť. To pro nás ale nebyl důvod, abychom utekli do tepla svých domovů. Ještě zhruba další hodinku jsme se společně bavili a veselili díky této skvělé tradici.

PROČ BYCHOM VESELÍ NEBYLI?

Protože jsme si my důchodci z horního konce loňské masopustní veselí pořádně užili, nechtěli jsme chybět ani letos. Už na konci roku jsme vymýšleli jiné postavy, masky a hlavně, kdo v nich půjde. Nakonec stačilo navštívit secondhand, prohrabat staré skříně na půdě, poprosit sousedy o zapůjčení masopustních rekvizit, vyrobit doplňky, sejít se na zkoušce kostýmů a rozdělit úkoly. A pak už jen s dobrou náladou vyrazit a vše si užít...

Důchodci z horního konce Morašic

PREJ BYL V MORAŠICÍCH OBECNÍ PLES!

„Eviku, už si to slyšela? Miluna říkala, že v Morašicích prej zas bude OBECNÍ PLES!“ Takto vtipně začal text na plakátu, který zval všechny po čtyřech letech opět na morašický ples na Rychtu.

S řadou obav, které postupně vyplouvaly napovrch, jsme ples uspořádali v pátek 23. 2. Nakonec pro překvapení všech přišlo neuvěřitelných zhruba 270 lidí! Tomu svědčí i tombola, která byla vyprodaná hned v prvních 20 minutách po zahájení plesu. Řada návštěvníků tombolu vůbec nestihla. Neskutečné, to jsme opravdu nečekali!

Celý večer pořádala Obec Morašice ve spolupráci s TJ Sokol Morašice a Mysliveckým spolkem Morašice. Naši sportovci měli v režii bar a tombolu. Naši myslivci připravili vynikající večeři – kančí čardáš s bramboráčky, který chutnal snad všem. Byli totiž i tací, kteří si doobjednávali hned další porci. O hudební doprovod se postarala morašická hudební skupina Vepřo Knedlo Zelo. Kapela vhodně střídala taneční písničky, na které jsme si mohli zatancovat polku, valčík, waltz, kvik step, ale i třeba cha chu.

Ti, co společenské tance nemají v oblíbě, si mohli volně „zatrásat“ při sérii českých moderních, popových i diskotékových písniček. Obecní ples byl obohacen i dvěma předtančeními. Svým tanečním vystoupením zpestřili večer nejprve skautky z Jarošova a o hodinu později i ženy z Horního Újezda. Dole u vstupu byl také připraven v barvách plesu fotokoutek s vtipnými komentáři v bublinách. Byli jsme až překvapeni, že i u fotokoutku se tvořily fronty a návštěvníci plesu si rádi na památku pořídili pěknou fotografii na svůj mobilní telefon.

Z kladných reakcí a pěkných zážitků návštěvníků můžeme letošní ples hodnotit jako vydařený. Děkujeme všem, kdo si přišel v plesové sezóně užít večer i k nám do Morašic.

SPORTU ZDAR A BRUSLENÍ ZVLÁŠŤ!

Dlouhé hledání termínu pro rezervování ledové plochy v Litomyšli mělo dobrý konec - dočkali jsme se!

V hojném počtu jsme se v neděli 25. 2. setkali na zimním stadionu. V jedné třetině ledové plochy hráli chlápci a muži hokej a na zbylém prostoru se volně bruslilo. Je pravdou, že i některé dívky se nebály a hokej si s chlápci šly také zahrát. Byli mezi námi i ti nejmladší, kteří bruslit ještě neumí, ale měli prostor si pohyb na bruslích v klidu vyzkoušet. Hodinka a půl bruslení na stadionu byla na sklonku zimní sezóny úplně ideální. Jsme rádi, že jsme nedělní odpoledne mohli strávit společně sportem. Zároveň jsme se mohli setkat se svými spoluobčany a popovídat si.

Užili jsme si led volný jen pro nás.

OPRAVY A ÚPRAVY OKOLO KOSTELA A FARY STÁLE POKRAČUJÍ

Mnozí z vás si při procházce Morašicemi určitě všimli úprav okolo kostela a fary. Úpravy jsou tak viditelné, že si snad ani není možné nevšimnout. Nedávno byla nad vraty do dvora fary zhotovena nová stříška a na vrata byla upevněna skříňka na oznámení různého druhu (jako jsou například smuteční). Skříňka je veřejně přístupná, oznámení do ní může vložit kdokoli. Ta stará vrata se snad také dočkají opravy, anebo zrovna výměny za nová? Ve dvoře fary jsou prováděny záchranné práce na budově, jejíž střecha je v havarijním stavu. Na této budově je lešení, ze kterého se práce provádějí.

Okolí kostela je upraveno a založen nový trávník. Z tohoto důvodu je prostor stále zahrazen páskou, na jaře bude nutné ještě nějaký dosev provést. Jinak jsou úpravy okolí kostela dokončené a těšíme se, že letos se už projeví v plné kráse.

Jaroslava Němcová

BESEDA O HOUBÁCH

Promítání i výstava skutečných exemplářů

V neděli 3. 3. se uskutečnila v zasedací místnosti obecního úřadu beseda o houbách s tématem Houby Litomyšlska - rok 2023. Besedu připravil Josef Černý ve spolupráci s obcí. Účelem bylo seznámení s běžně i vzácně rostoucími houbami v naší oblasti. Prezentace proběhla formou promítání fotografií, maleb a kreseb hub s doprovodným mluveným slovem.

Celá prezentace byla rozdělena do několika okruhů. Nejprve bylo vysvětleno, co to vlastně jsou houby, jejich základní rozdělení, význam v přírodě atd. Dalším tématem bylo stručné představení brožury Houby Litomyšlska, která byla vydána v roce 2023. Pak následovalo seznámení s oblastí Litomyšlska, a to jak z hlediska geografického, geologického, tak i se skladbou lesních porostů. Také byla představena činnost Mykologického klubu Dolní Újezd. V další kapitole byly prezentovány běžně sbírané a nejčastěji rostoucí druhy hub. Na závěr byl popsán rok 2023 z hlediska růstu hub v jednotlivých obdobích a představeny zajímavé a vzácně rostoucí houby. V rámci besedy byla ke zhlédnutí připravena výstava hub, které lze v současné době najít. Také byla připravena ochutnávka pokrmů a nápojů z hub.

Rád bych poděkoval obci za možnost uspořádání besedy, za podporu a přípravu a všem posluchačům za hojnou účast. Těším se na další setkání.

Josef Černý

Oprava dvorní zdi u fary

PROSÍME, NEKRMTE NUTRIE!

V blízkosti rybníků ve Višňárech i v Lažanech se přemnožily nutriety. Prosíme všechny, aby je nekrmili! Nutrie totiž patří mezi invazivní druhy zvířat, které do naší přírody přirozeně nepatří. Svými skrytými aktivitami výrazně škodí celému prostředí a zároveň vypuzují původní druhy živočichů. V přírodě nemají přirozené nepřátele a k jejich přežití v zimním období přispívá příkrmování od lidí.

Nutrie byly do Česka přivezeny na počátku 20. století. Byly chovány zejména pro maso a kožešinu. V druhé polovině minulého století se jim podařilo uniknout z farem, a tak se dostaly do naší volné přírody. V okolí vod, řek a rybníků si tvoří velmi dlouhé, až patnáctimetrové chodby. To následně vede k nestabilitě půdy, padání stromů a erozi. Škody mohou způsobovat rovněž na polích a zahradách, například okusováním kůry ze stromů.

Pro občany znamená blízké setkání s tímto živočichem i zdravotní riziko. Nutrie může kousnout a zároveň přenést vážnou infekční nemoc (například leptospirózu, tularemii nebo salmonelu). Mohou být rovněž přenašeči svalovce.

Jejich rozmnožování je velmi progresivní s následnými negativními dopady na přírodu. Stejný problém řeší již v Litomyšli. Nutrie se totiž výrazně rozmnožily i na březích řeky Loučny.

Nutrie v Lažanech

OBČERSTVENÍ NA HŘIŠTI OPĚT V PROVOZU!

S přicházejícími jarními dny a s tím spojeným zahájením fotbalové sezóny se po krátké odmlce otevírají také brány místního občerstvení, které prošlo částečnou rekonstrukcí a modernizací. Nový kabát dostala nejen podlaha a vybavení, ale občerstvení má také nového provozovatele.

Zavítat můžete nejen na čepované pivo, ale také široký výběr kávy nebo něco malého k snědku. Nově opravené prostory mohou být také místem pro vaše setkání či oslavu. Více informací na telefonním čísle: 732 308 631.

Veronika Říhová

ZAPOMEŇTE NA SHAKESPEARA!

Jak můžeme zapomenout na nejužnamnějšího renesančního dramatika světové literatury? Abychom opravdu na spisovatele světového formátu nezapomněli, tak jsme zaplnili autobus a vypravili se na výlet do Prahy. Autobus jsme naplnili dohromady s občany Chotěnova. Děkujeme Obci Chotěnov za spolupráci při organizaci zájezdu a zajištění levnějších vstupenek. Vyrazili jsme už ráno okolo 8. hodiny, abychom si ještě před muzikálem mohli prohlédnout naše hlavní město.

Muzikál byl plný melodických písniček českého hudebníka Janka Ledeckého. Rovněž i choreografie, akrobatické prvky a tance byly úchvatné. Jak tvůrci o muzikálu píší: „o Shakespeařovi, bez Shakespeara“. Opravdu to můžeme potvrdit, že tato hudební komedie je vlastně o něm i bez něho. Pokud váháte, tak určitě do Prahy vyrazte a dopřejte si kulturní nebo hudební zážitek jako my.

Z rušné Prahy jsme se plni zážitků vrátili do našich poklidných obcí. Déšť nás pozdravil těsně před odjezdem domů. Průjezdem Prahou jsme už ze sedaček autobusu pozorovali nádhernou dvojitou duhu. Jsme moc rádi, že jsme společně mohli strávit sobotní den. Těšíme se opět na další společný výlet za kulturou.

Společné foto před divadlem Hybernia

Prostory v novém kabátě

VESNICE ROKU 2023 = MORAŠICE

„Obec Morašice jede! Najednou vyskočilo tolik lajků.“ Tento text dva dny před koncem instagramové soutěže psali na svém profilu Dva kocouři na cestách, kteří anketu OBEC ROKU na této sociální síti pořádají. Záplava podpory v podobě srdíček a komentářů pro naši obec zaskočila i samotné organizátory. A tak nebylo výrazných pochyb, že titul VESNICE ROKU 2023 poputuje do Morašic u Litomyšle.

Dva kocouři na cestách navštěvují obce v naší zemi, aby pořídili nejzajímavější a nejhezčí fotografie z každého koutu České republiky. Fotografie následně uveřejňují na svůj instagramový profil, na kterém pořádají každý rok již zmíněnou anketu OBEC ROKU.

Letos ve 2. ročníku ankety OBEC ROKU mezi sebou o titul bojovalo celkem 217 českých obcí v kategoriích Město roku, Městys roku a Vesnice roku. Hlasování probíhalo během února, a to pouze na sociální síti Instagram.

I když jsme anketu na obecních profilech ihned zveřejnili a následně ji i připomněli, tak přesto nic nenavštěvovalo tomu, že bychom soutěž mohli vyhrát. Proto jsme z taktického hlediska tři dny před koncem ankety zalarmovali všechny, o kterých jsme věděli, že rádi naši obec podpoří. „Tedy neznáme počet bodů u ostatních vesnic, ovšem u této se za poslední dvě hodiny zdvojnásobil počet lajků a komentářů,“ opět udiveně komentovali morašický nárust organizátoři. Sdíleli jsme to ve velkém na svých instagramových profilech, poprosili jsme své kolegy, spolužáky, prostě všechny, kteří mají profil na Instagramu.

Věděli jsme informaci, že v minulém roce vítězná obec získala přibližně kolem 100 hlasů. My jsme 3 dny před koncem soutěže měli okolo 60 hlasů. A nakonec? Získali jsme celkový počet 397 hlasů z toho 284 srdíček a 67 komentářů. V celé soutěži jsme tak získali největší počet hlasů! Velká škoda je jen to, že anketa neprobíhala i na Facebooku. Velká část lidí, kteří jsou aktivní pouze na Facebooku, by totiž také moc ráda svým hlasem a komentářem naši obec podpořila. Vzhledem k faktu, že mnoho lidí soutěžní fotografie Morašic na Instagramu vůbec nevidělo, doufáme, že budeme moci po domluvě s organizátory snímky zveřejnit.

Ještě jednou děkujeme všem, kdo naši obec na Instagramu podpořili. Děkujeme i Masarykově základní škole o předání výzvy mezi své žáky, kteří instagramový profil už mají. Děkujeme týmu CZE-CHVISITORS, Dva kocouři na cestách za zapojení do ankety a pořízení krásných fotografií.

ROK 2023 OČIMA MORAŠICKÝCH MYSLIVCŮ

Mám-li se ohlédnout za rokem 2023, pak vzpomenu na akce, jako byl Morašický trojúhelník, dětský den v Tržku a v Morašicích. Každý z těchto dnů proběhl za hojné účasti občanů a za krásného počasí. Vzpomínáme stále i na počátek roku 2024, a to konkrétně na obecní ples s mysliveckou kuchyní.

S nástupem zimy se začíná přikrmovat zvěř, provádí se opravy mysliveckých zařízení. Na jaře procházíme už porosty před sečením a provádíme mnoho dalších kontrolních aktivit v přírodě. V neposlední řadě naším úkolem je lovit zvěř za primárním účelem zachování zdravé přírody.

V následujících řádcích se zmíním o zvěři škodné. V roce 2023 v našem spolku bylo uloveno 33 lišek, 3 psičky mývalovité a 2 kuny. Lišky ztrácejí plachost, a tak jsou v mnoha případech viděny u lidí na zahradách. V tom horším případě je možné spatřit lišky i na návštěvě kurníku.

Lišáka zná každý, ale co psička? Psiček mývalovitý je roztomilý vetřelec z Asie, ale zároveň velmi všežravý živočich. Je to malá šelma z čeledi psovitých. Jeho potrava je rozmanitá, zahrnuje například drobné hlodavce, žáby, ryby a ptáky, především ale vejce a mláďata. Bohužel je třeba konstatovat, že jinak tento určitě pohledný a sympatický živočich představuje pro původní faunu značnou hrozbu.

Závěrem bych chtěla říci, že za celý myslivecký spolek přejeme všem hodně zdraví a spokojenosti, krásné jaro při procházkách naší přírodou.

Jana Brychtová

Zahájení myslivecké sezóny v Doubravě Psiček mývalovitý

NA POŠTU, NA ÚŘAD, ALE TAKÉ NA HOUBY

Pokud bychom se vás zeptali na významné morašické stromy, jistě by mezi prvními padl smrk před obecním úřadem, který se pravidelně rozsvěcí na počátku adventu za početného shromáždění našich spoluobčanů. Otázka zní, zda nám může tento strom teprve středního věku něco nabídnout kromě šišek i mimo tento čas.

Jak už napovídá titul dnešního článku, jsou to houby. Smrk je dřevina mykorrhizní a hostí opravdu početnou skupinu druhů. Sami toho využíváme, když jdeme do lesa na houby. Právě smrkové houby tvoří hlavní podíl sbíraných druhů. Proto není překvapení, že i tento náš strom s několika z nich spolupracuje. Tento článek není vyčerpávajícím soupisem, nýbrž upozorněním na tři druhy, které jsou nejnapadnější a jeden z nich se řadí dokonce mezi jedlá a výtečné houby.

PAVUČINEC PSÍ (*Cortinarius caninus*) patří do rodu, který je postrachem všech, kteří se snaží určovat houby. Pavučince jsou vůbec nejpočetnější skupinou hub. Vyskytuje se u nás mnoho stovek druhů, z nichž některé jsou i smrtelně jedovaté. Pavučince poznáme snadno podle rezavě zbarveného výtrusného prachu, a právě pavučinky spojující tření s okrajem klobouku mladých plodnic. Dál už je to ovšem vpravdě sysifovská práce. Pavučinec psí se vyznačuje poměrně masitými plodnicemi v hnědých odstínech a vazbou na smrk. Nejčastěji vyhledává travnatá místa, okraje cest, v lese či mimo les. Je to houba nejedlá.

Pavučinec psí

HOLUBINKA QUÉLETOVA (*Russula queletii*) je krásně zbarvený druh z dobře známého rodu. Pojmenována byla na počest slavného francouzského mykologa 19. století Luciena Quéleta. Tradiční houbařská poučka říká, že má-li holubinka příjemnou mírnou chuť a nikoli palčivou či jinak nepříjemnou, jde o druh jedlý. Při ochutnání holubinky Quéletovy bychom

rychle zjistili, že jedlá není, neboť je okamžitě intenzivně palčivá. Poznáme ji díky barevné kombinaci fialového klobouku a třeně v kontrastu s bílými lupeny, díky vůni po jablečném kompotu, a právě díky vazbě na smrk. Jde o zcela běžný druh doprovázející svého partnera naprosto všude.

Holubinka Quéletova

RYZEC SMRKOVÝ (*Lactarius deterrimus*) je jediným jedlým druhem z našeho výběru. Řadí se do okruhu takzvaných pravých ryzců, jež se vyznačují oranžovým mlékem, které se na plodnici objevuje v podobě kapiček po poranění. Ostatní ryzce roní mléko bílé nebo čiré. Z těchto pravých ryzců jako jediný roste pod smrkem, proto o určení nemůže být sporu. Všechny pravé ryzce jsou považovány za jedny z nejlepších hub především k nakládání do octa. Ryzce smrkové se objevují od konce léta až do pozdního podzimu. Někdy až do prvních mrazíků. Mráz může zcela změnit barvu této houby. Oranžové plodnice s roztroušenými nazelenalými skvrnkami se náhle stávají celé sytě zelenými, takže bychom ani neřekli, že jde o stejný druh.

Ryzec smrkový

Petr Zehnálek ml.

NAŠI SLAVNÍ RODÁCI

FRANTIŠEK DOSTÁL

poslanec Českého zemského sněmu

ve funkci 1895–1901

a poslanec Říšské rady

ve funkci 1897–1901

Narodil se 9. 1. 1855 v Morašicích. Vychodil obecnou školou, další vzdělání získal samostudiem a četbou. Profesi byl rolníkem v rodných Morašicích. Koncem 19. století se uvádí jako náměstek okresního starosty v Litomyšli. Zároveň byl členem okresní školní rady, kuratoria hospodářské školy a předsedou hospodářského spolku. Uvádí se i jako okresní starosta. Byl též starostou Morašic. Byl rovněž velitelem morašického sboru dobrovolných hasičů, jednatelem tamního zpěváckého spolku a předsedou spolku Růžový palouček. Zdedil rodinnou usedlost čp. 8 po matce. Kvůli svým politickým povinnostem statek pronajal a sám se odstěhoval na vejminěk. Nakonec předal celé hospodaření na statku Františku Slonovi z čp. 62, který po požáru svého stavení se v roce 1903 i do domu čp. 8 přestěhoval.

V 90. letech 19. století se zapojil i do zemské politiky. Ve volbách v roce 1895 byl zvolen v kurii venkovských obcí (volební obvod Jičín, Sobotka, Lomnice, Libáň) do Českého zemského sněmu. Politicky patřil k mladočeské straně.

František Dostál (1855–1921)

V dubnu 1902 se v doplňovacích volbách na zemský sněm vrátil, nyní už za kurii venkovských obcí, obvod Litomyšl a Polička (poté co zemřel tamní poslanec Jan Lenoch).

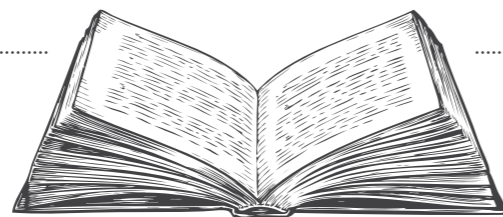
Zasedal také v Říšské radě (celostátní zákonodárny sbor), kam usedl po volbách roku 1897 za všeobecnou kurii, 17. volební obvod: Písek, Mirovice, Strakonice atd.

Za první světové války se stal předsedou České zemědělské společnosti pro zpeněžení hospodářského zvířectva (možná Sdružení českých zemědělců pro Království české, v němčině Verband der tschechischen Landwirte für das Königreich Böhmen). V této zemědělské společnosti byl členem od roku 1912. Tato organizace měla monopol na zásobování armády masem. Po válce čelil Dostál kritice v tišsku, že se díky tomuto angažmá osobně obohatil. Zahořkl, rezignoval na politické funkce a zbytek života strávil ve svém příbytku v Morašicích.

Zemřel 30. 1. 1921 ve věku 66 let.

ČTEME Z KRONIKY MORAŠIC

V roce 1882 navštívili jsme slovného našeho inženýra Křížika v Plzni, abychom viděli vymoženosti této české hlavy a chlouby naší. Křížik sám velice statný a krásný muž byl tako ochoten, že ukázal nám elektrické lampy Edisonovy i lampy své. Těšili jsme se ze světla elektrického velice, neboť považujeme světlo to jako světlo budoucnosti. I sílu elektrodynamickou bylo nám u Křížika pozorovati. Před dílnou jeho stál mlátící stroj, kterému síla po drátu přiváděna, uváděla stroj v rychlý pohyb a inženýr Křížik podával pilně spody k mlácení.

Špatně je v těch obcích, kde se usadil žid, který rolnictvu na směnky půjčuje aneb, kde se zahrnilo piti kořalky. Žida v naší obci není a počítá se proto mezi šťastné. Piti kořalky je mezi dělnictvem rozšířeno ve značné míře, jest však naděje, že mor ten přestane, jakmile zákonodárství a finančníctví upraví výhodněji daň z piva a z kořalky, pijanů, kteří pohoršení působili, není u nás.

DOBŘÝ DEN Z MATEŘSKÉ ŠKOLY

... a začal nový rok, rok 2024... Rok, který nám přinese dost plánovaných změn. Konkurs na místo ředitelky, stavební úpravy poslední budovy C a revitalizaci školní zahrady.

Ale první změnou bylo přijetí tří dalších dětí od 1. 1. Protože mezi mladšími již nebylo dítě do 3 let věku, za které se musí povinně snižovat počet zapsaných dětí ve třídě. Nyní má naše školka zapsáno 46 dětí.

Máme se dobře. Učíme se, tvoříme a pracujeme, cvičíme a hlavně si užíváme společné chvíle, radujeme se. Velkou radost nám udělalo hudební vystoupení s názvem Toníkův vláček, což bylo velmi zdařilé seznámení s hudebním skladatelem Antonínem Dvořákem. Pan Martin Kubát hrál úžasně na klavír, zábavně nám přiblížil život skladatele a zapojil i nás děti.

Předškoláci se byli již několikrát podívat v základní škole a vyzkoušet si, jaké je to v první třídě. K zápisu do ZŠ jich pošleme 19. Tyto děti byly i na návštěvě litomyšlské knihovny.

Ve středu 21. 2. nám začal plavecký výcvik pro starší děti v Litomyšli. I když musíme jezdit linkovým autobusem a docházet pěšky dost daleko, těšíme se na každou lekci. Jsme rozděleni do dvou skupin, starají se o nás paní instruktorka a pan instruktor. Voda je teplá a ne moc hluboká. Plaveme, skáčeme, potápíme se a lovíme hračky. Nebojí se nikdo. Po svačině, odpočinku a usušení vlasů poznáváme procházkou město Litomyšl, Bedřicha Smetanu, světelnou křižovatku, řeku Loučnou s kachnami a nutriemi.

Ve čtvrtek 22. 2. byla školka plná princezen, zvířátek, hasičů, policistů i dalších masek. Byl karneval. Přišel i kouzelník až z Ostravy, ale nevykouzlil králíka z klobouku, „jen“ za pomoci dětí čaroval s kartami a provázky.

Zatloukáme, vyrábíme, kutíme - to nás baví!

Kouzelná karnevalová školka

Jako každé jaro se chystáme na Velikonoce, oslavu svátek všech maminek, chodíme na delší vycházky, pozorujeme přírodu a učíme se ji ochraňovat. V březnu na fotbalovém hřišti uvidíme společně s dětmi ZŠ letové ukázky s opravdovými dravými ptáky. Jen aby se tam nepřiletěl podívat i náš Fanda Kosák. Létat umí sice rychle, protože když jedeme plavat, tak je v Litomyšli vždycky dřív než my. Dravcům by ale neuletěl, a to by špatně dopadlo. Na naší zahradě je vůbec spousta ptáčků, vrabčáků, sýkorek, kosáků, zvonků. Ted' na jaře nám od rána krásně zpívají, protože jsme je v zimě krmili slunečnicí.

Naše šikovné ruce rády tvoří.

NA ZÁVĚR TROCHU LEGRACE Z ROKU 2011

Svátek maminek:

„Co má maminka ráda, co ráda dělá?“
„Ráda uklízí seno.“

„A jak se Tvoje maminka jmenuje, jak na ni tatínek volá?“
„Martino, poď nám pomoct s traktorem.“

ZÁPIS do naší mateřské školy bude **9. 5.** Přihlášky budou ke stažení na stránkách školky nebo k vyzvednutí od 15. 4. Těšíme se na setkání a přejeme klidné jarní dny.

Miloslava Benešová, ředitelka

ŠKOLIČKA A PŘÍPRAVKA

Ani v zimě nelenili naši trenéři ani sportovci. Pondělky patřily v naší tělocvičné školičce pod vedením Jirky Famfulíka, který tu měl každý týden kolem 10 dětí od 3 do 6 let. Mladší příprava trénovala v úterý v počtu 8–12 dětí. Před Vánoci absolvovala dva turnaje, jeden v Poličce a druhý v Proseči. V únoru měla také jeden vzorový trénink s trenérem GTM OFS panem Mokřejšem. Starší příprava trénovala středy v ještě větším počtu (cca 10–15 dětí). V lednu a únoru odehrála dva přípravné zápasy s Litomyšl, oba se podařilo vyhrát, a tak jsme zaskočili soupeře bojovným výkonem. Ze skalpu Litomyšle byli kluci nadšeni a dodalo jim to motivaci do jarní přípravy. V obou kategoriích je ne-trpělivě vyhlíženo příznivé počasí pro trénink na hřišti, protože při větším počtu je tělocvična přece jenom malá. Nicméně pokud máte děti se zájmem o fotbal, přiveďte je, rádi je začleníme.

MLADŠÍ A STARŠÍ ŽÁCI

Mladší žáci trénovali pravidelně v dolnoújezdské hale spolu s Horním Újezdem a pravidelně obdrželi halové turnaje. 13. 1. na turnaji ve Svatce prohráli v semifinále na penalty s pozdějším vítězem, ale stejným

způsobem si nakonec vybojovali „bednu“ v zápase o 3. místo. 28. 1. si v Poličce připsali 3 výhry z 5 zápasů a 17. 2. v Bystřici nad Pernštejnem skončili 5. ze 7 účastníků. 24. 2. jim příznivé počasí umožnilo turnaj na UMT v Dolním Újezdě, kde zaostali pouze za domácím družstvem. 2. 3. obsadili 3. místo v Městečku Trnávce. Přípravu zakončí ještě jedním turnajem na UMT v Litomyšli a víkend před Velikonocemi je čeká společné soustředění se staršími žáky.

Starší žáci trénovali v hale v Poličce se svými sebraničtými vrstevníky. Zúčastnili se i několika turnajů, se kterými po herní stránce panovala až překvapivá spokojenost, i když se výsledky ne vždy dostavily. V mixovaném týmu s několika dorostenci odehráli i zajímavé venkovní utkání s mladším dorostem z Jehnědí, kterému podlehli 3:5. Přípravu zakončí víkendním soustředěním v Dolní Čermné.

Do kategorie starších žáků spadá i Marta Famfulíková, která podzim strávila ve Vysokém Mýtě. Její působení zde, i na krajských výběrech, nezůstalo bez povšimnutí. Začátkem března přestoupila do FK Pardubice, se kterými bude objíždět republiku v rámci 1. ligy starších zákyň (hned první zápas ji čekal až v Plzni). Nezbývá než poděkovat za krásnou stopu našeho oddílu v těchto fotbalových patrech a popřát jí i jejímu týmu hodně štěstí.

Silvestrovský fotbálek

MUŽI

Muži se od začátku přípravy potýkali s nečekanými početními problémy. Slabá docházka na tréninky v morašické tělocvičně vrcholila v přípravných zápasech na UMT v Litomyšli. Tam základní jedenáctka vždy krystalizovala teprve pár hodin před zápasem, a to ještě za pomoci dorostenců nebo ochotných „přátel na telefonu“. Těžko tak z výsledků něco vyvozovat, do uzávěrky to byly prohry 2:3 s Cerekvicí a 1:2 s Libchavami. V tomto zápase nám mimochodem přišel pomoci doplnit počty Martin Ropek ml. Ani kronikář oddílu pan Nepraš si nepamatuje, že by v morašickém dresu někdy nastoupili otec a syn společně. V plánu jsou ještě zápasy s Pomezím a Sebranicemi a už 24. 3. by měli doma v prvním mis-

trovském zápase přivítat přímého konkurenta v boji o přední příčky z Dlouhé Loučky. Času na zlepšení všeho, od docházky po hru, tedy moc není. Nejpozitivnějším momentem přípravy bylo určitě početné soustředění v Daňkovicích, kterého se zúčastnilo 27 bývalých i současných hráčů.

Týden po něm jsme s nejistotou vyhlíželi obnovený obecní ples s naším spolupořadatelstvím. Akce ale dopadla nad naše očekávání a těšíme se na další. Stejně jako se těšíme na pravidelné setkávání během jara na fotbalovém hřišti s novým občerstvením.

Pro více informací sledujte stránky www.sokolmorašice.cz, kde najdete aktuality i potřebné kontakty pro případné dotazy, třeba co se týče přivedení vašich dětí.

Václav Štancl

PRO STARŠÍ A POKROČILÉ

První akci jsme uspořádali v sobotu 2. 3. Posezení bylo určeno pro naše starší a pokročilé spoluobčany. Hned u vstupu do společenské místnosti ženy dostaly kytičku a muži na přivítanou pivečko. Bylo krásné vidět, jak se všichni opět rádi vidí, vypravují si své zážitky, chlubí se vnučaty... Po zaplnění všech židlí mohl začít naučný a zároveň velmi zábavný program.

Program jsme zahájili krásnou uvítací básničkou. Následovala zajímavá přednáška o houbách od našeho vášnivého mykologa Josefa Černého z nového sídliště. A jelikož nedostatek pohybu a cvičení chybí řadě z nás, zařadili jsme do programu protahovací cvičení na židli. Cviky se také zaměřovaly na procvičení pravé a levé hemisféry. Naučili jsme své starší spoluobčany rovněž oblíbený dezert pro vnučata, a to banánové jednohubky. Reakce babiček potvrdily, že se jedná opravdu o velmi populární, rychlý a zároveň jednoduchý dezertík.

Abychom nezatížili hlavy našich spoluobčanů až příliš, tak jsme jim na program zařadili i hudební vložku. O tu se postaral malý hudebník hrající na baskidlovku, který zahrál řadu známých lidových písní. Bylo nádherné vidět a slyšet, jak se skoro všichni svým zpěvem zapojili a celou atmosféru si zpřijemnil. Do Řikovic opět nezapomněli dorazit ani Hana Zagorová, Karel Vágner a Michal Tučný, kteří nám předvedli své pěvecké vystoupení. A také přítomné ohromil svými kouzly mladý kouzelník, který předvedl několik velmi povedených kouzel. Na závěr svého vystoupení ukázal i několik triků s jojem, současným hitem dětí. Bohatý program uzavřela tombola, ve které vyhrál každý. Nebyla to tombola ledajaká, mohli jste totiž vyhrát například sušičku na prádlo, dopravní prostředek, rychlou sprchu, brusku na žací stroj a mnoho dalších potřebných a důležitých věcí. Ze všech reakcí hodnotíme tuto akci za velmi povedenou. Jsme rádi, že se naši starší spoluobčané, kteří se ve většině teda považují za pokročilé, dostavili v tak hojném počtu, zaplnili zcela naši společenskou místnost, zasmáli se a pobavili se ve společnosti svých přátel.

Společné foto našich hudebních celebrit s Aničkou Tašnerovou.

Všichni bedlivě sledovali práci dvou zdatných cukrářek.

JEDEME NA BURÁK!

Jako občan využívám možnosti zveřejnit svůj článek v Morašickém občasníku. Samozřejmě gratuluji morašickému družstvu za umístění na konci minulého roku v soutěži Zemědělec roku. Nicméně bych chtěl ale upozornit na službu pro vlastníky půdy a podílňáky, a tím je pěstování buráku. Pole s krmnou řepou je posledních pár let neošetřeno řádným postříkem jako zbytek běžných plodin. Proč? Proto poté dochází k zaplevelení pole a plevel roste na úkor buráku. Na takto neošetřeném poli přeci nelze normálně sklídit jako za dřívějších časů. V dnešní době techniky není potřeba se vrátit o krok zpět a okopávat burák motýčkou.

Věřím, že můj článek zarezonuje ve správných řadách a dojde ke zlepšení této služby pro své podílňáky a vlastníky půdy. Přeji všem pěkné nadcházející jarní dny.

Pavel Nováček

Kolik vidíš buráků na fotce?

Děkujeme za odvahu pana Nováčka, že rozšířil řady přispívajících občanů do našeho obecního časopisu. Těšíme se na další vaše příspěvky a články.

ZÁPIS DO PRVNÍ TŘÍDY MASARYKOVY ZŠ MORAŠICE

Zápis dětí do první třídy Masarykovy základní školy Morašice, okres Svitavy pro školní rok 2024/2025 proběhne ve středu **17. 4. od 14 do 17 hodin** v prvním patře školy. Pro děti bude připraveno JARNÍ PUTOVÁNÍ.

Do 1. ročníku školního roku 2024/2025 budou zapsány děti, které do 31. 8. 2024 dosáhnou šestého roku věku a děti s odkladem školní docházky.

Žádost o přijetí dítěte k základnímu vzdělávání a Zápisní list nebo případně Žádost o odklad povinné docházky a další informace k zápisu jsou uveřejněny na www.skolamorasice.cz.

K zápisu o přijetí do 1. třídy potřebujete (bez odkladu povinné školní docházky):

- vyplněnou Žádost o přijetí dítěte k základnímu vzdělávání v Masarykově základní škole Morašice, jejíž součástí je také Zápisní list přijetí k základnímu vzdělávání,
- rodný list dítěte,
- občanský průkaz zákonného zástupce.

Předškoláci, kteří navštěvují mateřskou školu v Morašicích, obdrží ve školce tiskopis žádosti o přijetí k základnímu vzdělávání a další informace k zápisu. Pro doplnění informací můžete volat 461 612 774 (škola) nebo 603 182 523 (ředitel). Žádost o přijetí a zápisní list si můžete osobně vyzvednout také v ředitelně základní školy.

Miloš Krejčí, ředitel

PODĚKOVÁNÍ ZA MASOPUST

...protože toho není za dobrou práci nikdy dost. V den masopustu v pondělí 12. 2. se nám vydařilo nejen počasí. Společně s mnoha morašickými občany v masáčkách i bez nich jsme si ho krásně užili! Díky dětem všech ročníků za secvičení a předvedení vystoupení na masopustu a devátákům, kteří jej uváděli. A velké díky paním kolegyním učitelkám, vychovatelkám, asistentkám a pánům učitelům, že společně se všemi třídami připravili veselý a pohodový masopust.

Miloš Krejčí, ředitel

KARNEVALOVÁ OLYMPIÁDA

V pátek 16. 2. v 15.15 hodin přiběhl do tělocvičny medvěd držící olympijskou pochodeň, abý zapálil oheň a mohla začít karnevalová olympiáda. Tělocvična už byla plná sportovců z různých koutů kolem Morašic. Moderátorky Daniela s Kájou slavnostně olympiádu zahájily a představily sportovce. Pak se soutěžilo, sportovalo, tančilo, veselilo... V 18 hodin se vše zhodnotilo a maskot olympiády medvěd rozdál spoustu čokoládových medailí. Následovala oblíbená židličková, tanec a volná zábava.

Před olympiádou však předcházelo několik týdnů perných příprav: vybrat termín, sehnat přípravný tým, vymyslet téma, oslovit sponzory... Pak už jen vyzdobit tělocvičnu, vymyslet soutěže, nachystat pomůcky, nacvičit tanec, navrhnout oblečení pro sportovce... Chválím tým devátáků a děkuji i všem dospělákům, kteří se na karnevalu podíleli. Děkuji.

Stanislava Coufalová

Soutěžíme...

Navštívil nás i Večerníček.

NOVODOBÝ LYŽAŘSKÝ VÝCVIK NA NAŠÍ ŠKOLE

Po velmi dlouhé době se na naší škole uskutečnil lyžařský výcvik, který se konal v termínu od 28. 1. – 2. 2. v Říčkách v Orlických horách. Celkem nás bylo 43 a ubytování jsme měli zajištěné na chatě Ski-klub Říčky.

Od naší školy jsme odjžděli v neděli přesně ve 14.00, a proto jsme měli zorganizovaný sraz na 13.30, kdy už byl přistaven autobus. Vše klaplo dle plánu, lyže si žáci s pomocí dospělých dali na jednu stranu kufru, zavazadla se narovnávala do druhé části kufru. I tak se některé batohy musely naskládat dovnitř autobusu. Všechny děti a dospělí si nasadili, zamávali jsme rodičům a autobus se rozjel. Na místě jsme byli kolem třetí hodiny. Pan řidič nám musel zastavit na parkovišti a my jsme si lyže a veškerá zavazadla vynosili k chatě. Bylo to celkem dobrodružné, protože se to všude klouzalo. Poté jsme se všichni ubytovali, povlékli jsme si postele, zabydleli se ve svých pokojích a lyže odnesli do lyžárny. Sešli jsme se v jídelně, která nám po celý pobyt zároveň sloužila jako společenská místnost. Hned vedle se nacházel stůl na stolní tenis, kde žáci mohli trénovat. Před večerí jsme ještě žáky seznámili s organizačními záležitostmi a už se servírovala večeře.

Po večeri měli žáci chvíli své osobní volno a přišlo proškolení, seznámení s řádem chaty, rozdělení do skupin apod. Všichni jsme byli po celém dnu příjemně unavení, proto proběhla hygiena a poté jako každý den byla ve 22.00 večerka.

Pondělí začínalo v 6.30 budíčkem, snídani jsme stanovili na 7.00 a v 7.30 jsme museli všichni být připraveni v lyžařském a s kompletní lyžařskou výzbrojí před chatou. Sešli jsme dolů na parkoviště a čekali na příjezd ski busu. Ten byl většinou už z části obsazen, tak jsme se do něho natlačili a jeli jsme na sjezdovku. Zde jsme vytvořili družstva a začalo dopolední lyžování. První až třetí skupina už jely na sjezdovky (střídalý modrou, červenou, a nakonec i černou), kde se rozcvičily, a začal samotný lyžařský výcvik. Čtvrtá skupina se přesunula do Kids-parku, kde začala též samotná výuka. V 11.40 jsme odjžděli

Lyžařská skupina nastoupena k výcviku.

většinou zpět na ubytování na zasloužený oběd. Převážně jídlo nandávaly paní učitelky. Bylo velmi dobré. Žáci si mohli přidat podle sebe, a tak byly zbytky téměř nulové. Poté následoval vždy krátký odpočinek a ve 13.15 jsme opět stáli připraveni před chatou a odcházeli jsme na autobus. Na sjezdovce probíhala odpolední výuka.

Na ubytování jsme odjžděli v 16.40 pouze s lyžáky, protože lyže a hůlky jsme nechávali v úschovně, což nám velmi pomohlo. Jenom ve středu jsme lyžovali pouze dopoledne, odpoledne jsme šli na procházku k místnímu Stonehenge. Vždy po odpoledním lyžování jsme si dali na chatě sušit lyžáky, přestrojili jsme se a šli jsme na teplou polévku. Pak měli žáci hodinku své vlastní volno a následovala večeře.

Po večeri byl každý den zajištěný program. V pondělí to bylo seznámení s lyžařským vybavením, v úterý proběhla na chatě beseda se záchranářem z horské služby, ve středu jsme hráli společenskou a týmové hry. Ve čtvrtek jsme zhodnotili celý kurz a jednotlivé skupiny si připravily krátké scénky na téma „Můj první lyžařský výcvik“, což si mohly připravovat už od úterý. Bylo to velmi vtipné a výstižné. Ani učitelé nezaháleli. V pátek dopoledne jsme ještě lyžovali, naobědvali jsme se, sbalili všechny věci, uklidili jsme pokoje, vše v pořádku předali a kolem druhé hodiny jsme odjžděli zpět k domovu.

Vše se povedlo, žáci byli téměř vzorní, nikomu se nic nestalo, chatu jsme si oblíbili, jídlo bylo též chutné, všichni se rozhodně zlepšili ve svém lyžařském umění a myslím, že příští rok určitě vyrazíme znovu...

Andrea Dušková

Beseda po večeri

V rámci našeho sousedského putování jsme se tentokrát zastavili v Lažanech. Navštívili jsme velmi milou paní Jaroslavu Tobkovou, se kterou jsme si moc hezky popovídali o jejím životě. Paní Tobková oslaví letos 15. 4. krásné 95. narozeniny. Přejeme jí tedy všechno nejlepší, hlavně hodně zdraví a neustálou radost ze života.

Téměř 18letá Jaroslava

JAROSLAVA TOBKOVÁ

- Narodila se 15. 4. 1929 na Olšanech.
- Školu navštěvovala v Jarošově a později docházela do Nových Hradů.
- V roce 1955 se provdala za Josefa Tobka a přestěhovala se do Lažan.
- Pracovala v cihelně, navlékala korále a později vykonávala také práci v nemocniční prádelně v Litomyšli.
- S manželem vychovala 2 dcery.
- V současnosti jí dělají radost 3 vnoučata a 8 pravnoučat.

Odkud pocházíte? Dozvěděli jsme se, že jste se do Lažan přistěhovala až později.

Narodila jsem se 15. 4. 1929 na Olšanech jako první dcera, měla jsem o dva roky mladší sestru Růženu. Pocházím z malého hospodářství. Doma jsme měli dvě kravičky a kousek pole.

Jak vzpomínáte na školní léta a své dětství v období 2. světové války?

Do školy jsem chodila nejprve v Jarošově a do měšťanky do Nových Hradů. To byly válečné roky. V zimě nás už v půl sedmé tatínek vyprovázel s lucernou a prošlapával nám cestu. Maminka ke snidani

vařila na posilněnou bílou polévku z mléka, abychom měli teplé jídlo, protože krajíc chleba v tašce nám často po cestě do školy zmrzl. Ve škole totiž nebylo žádné stravování. Krajíc chleba pak našťastí ve škole rozmrzl, tak se dal sníst.

Když skončila 2. světová válka, jak se vám změnil život?

Po válce přišly radostné roky. Protože byly povoleny zábavy, ráda jsem tancovala a na divadle v Makově jsem potkala manžela Josefa Tobka z Lažan.

Po válce přišly opět těžké roky, komunistický režim. Dotkly se represe i nějak vás?

Manžel po válce studoval vysokou školu v Praze, zemědělskou fakultu. Po roce 1948 ale začaly problémy, jak na statku, tak se studiem. Před státní závěrečnou zkouškou byl vyloučen ze studia jako nežádoucí, pak následovala vojenská služba.

Kdy jste se tedy do Lažan přestěhovala? Vzpomenejte i na vaši svatbu?

Vdávala jsem se v Morašicích v kostele, oddával nás pan farář Malý a beseda byla doma v Lažanech. Do Lažan na statek čp. 14 jsem se provdala tedy v lednu 1955. Na tomto statku hospodařil rod Tobků od roku 1648, kdy přišel do Lažan Adam Tobek a můj manžel byl 10. hospodář. Ale tady v Lažanech jsem žila jenom rok.

S manželem Josefem při oslavě svatebního výročí

Co se tehdy stalo?

Zakládalo se zde JZD a z nás udělali kulaky, vzali deputátníky a zvyšovali dodávky. Do družstva jsme nesměli. Na Státní statek Morašice jsme jako kulaci nemohli, dostali jsme příkaz se z Lažan vystěhovat.

Kam vás vystěhovali?

Přidělili nám dvě místnosti v domečku ve Vlkově, spolu tam s námi bydlel ještě vystěhovaný pan Matějka z Morašic. Tam jsme pracovali na státním statku, manžel na traktoru a já na poli. Protože jsem tam přišla již těhotná, tak se nám ve Vlkově na podzim narodila dcera Jaruška a za čtyři roky ještě Jituška.

Kdy jste se mohli vrátit do Lažan?

Do Lažan jsme se vrátili na podzim roku 1960. Nastěhovali jsme se do domku čp. 15, který patřil ke statku a který nám po opakovaných žádostech uvolnil národní výbor.

Jaké to bylo vrátit se po čtyřech letech zpět do rodných Lažan vašeho manžela?

Návrat nebyl jednoduchý, ale nedalo se nic dělat, začali jsme plánovat postupnou přestavbu. Chyběly peníze. Já jsem, dokud byly děti malé, dělala domácí práce, navlékala jsem korále. Také byl problém s materiálem na stavbu. Abychom dostali cihly, musela jsem nastoupit do Osíka do cihelny na brigádu, kde jsem pracovala nakonec několik let. Se stavbou nám pomáhali Řihovi, tady z Morašic. Postupně jsme rozšiřovali bydlení. Velikou radost jsem měla z nové koupelny a ústředního topení v celém domě. Pak ještě ovdověla moje maminka na Olšanech a bylo potřeba si ji vzít k nám, a tak jsme ještě přistavěli seknici pro babičku.

Doma jste navlékala korále. Když vám dcery odrostly, kde jste pracovala?

Dlouhou dobu jsem navlékala zmíněné korále, které jsem pak hotové v pytlích musela autobusem odvézt do Ústí nad Orlicí. Poté jsem na nějaký čas nastoupila do již uvedené cihelny v Osíku. Následně necelých 18 let až do důchodu jsem pracovala v nemocniční prádelně v Litomyšli.

Co vám ve volných chvílích v životě dělalo radost? Co jste měla ráda?

Měla jsem ráda ruční práce. Na děvčata jsem ráda šila i pletla, i do tanečních jsem je strojila. To byla moje radost. Také jsem ráda vařila, těch dortů, co jsem napekla. Chodila jsem pomáhat i na svatby.

Jak dříve vypadal obyčejný den? Určitě bylo tehdy pro užití potřeba více fyzické práce.

Celý týden se pracovalo, ale neděle jsme slavili. Po celý rok jsme ráno pěšky chodili do Morašic do kostela, připravila jsem dobrý oběd a odpoledne často manžel hrál na housle. On si rád hrál jen tak pro radost, a to je moje krásná vzpomínka.

A na co ještě ráda vzpomínáte?

Během života přišly i nemoci, ale také bylo z čeho se radovat. Postupně se nám narodila tři vnoučata, Maruška, Honzík a Martin. Ty jsem moc ráda hlídala a často u nás bývali.

Takže vám dělá největší potěšení vaše rodina?

Samozřejmě. Mám už 8 pravnoučat, s rodiči mě pravidelně navštěvují. To je moje radost, protože už se těžko a špatně pohybují, nikam se nedostanu. Jsem ráda, když mě někdo navštíví.

Co je náplní vašich dní dnes? Co vás baví?

Den utíká strašně rychle. Dopoledne trávím čas s pečovatelkami z charity v Chotovicích. Musím jim samozřejmě poděkovat za péči, jak se o mě nádherně starají. Abychom si jen nepovídali, tak hrajeme třeba i karty, hru Člověče, nezlob se! Snaží se mi udělat

Paní Tobková s pravnoučaty

pestrý dopolední program. Ještě mi slouží oči, a tak i ráda čtu. Některé knížky jsem také měla nahrané na čtečce. Ráda zapnu i televizi, mám své oblíbené pořady.

Takže nám doporučíte nějakou knihu a televizní pořad?

Určitě bych doporučila knížku Slepá mapa od Aleny Mornštajnové, kterou jsem nedávno dočetla. Ted' už mám rozečtenou další knihu, kterou mi dcera půjčila z morašické knihovny. Mám ráda zejména příběhy ze života. V televizi koukám třeba na AZ kvíz nebo na pořad Dokořán s Mariánem Pospěchou.

S manželem jste spolu oslavili zlatou i diamantovou svatbu. Dnes se každý druhý pár rozvádí. Jaké hodnoty dnešním lidem chybí?

Můj manžel byl moc hodný. Nikdy jsme si nic nevyčítali a měli jsme se moc rádi. To si myslím, že je ve vztahu důležité. Určitě ta tolerance a mít pochopení jeden pro druhého je podstatné, aby manželství fungovalo. Toto asi dnešním vztahům bohužel chybí.

Děkujeme za velmi milý rozhovor.

CO NÁS ČEKÁ?

MORAŠICE	PŘIPRAVOVANÉ AKCE:	ŘIKOVICE	
6. 4. sobota	Uklid'me Česko	6. 4. sobota	Uklid'me Česko
30. 4. úterý	Čarodějnice za hřištěm	30. 4. úterý	Čarodějnice
13. 5. pondělí	Den matek	1. 5. středa	Prvomájový průvod
1. 6. sobota	Sportovní dětský den U Růže	1. 6. sobota	Kácení máje a otevírání studánky
22. 6. sobota	Dětský den na hřišti		

Všechny akce BUDOU UPŘESNĚNY na plakátcích, webových stránkách a na Facebooku.

Krásné jarní dny
a Velikonoce plné pohody
přeje všem svým občanům

Obec Morašice

SPOLEČENSKÁ KRONIKA

Své významné životní jubileum
oslavili naši spoluobčané:

- 65 Josef Říha
Josef Eliáš
- 70 Pavel Nováček
- 75 Hana Trávníčková
Vladimír Kopecký
- 80 Miroslav Jandera
Růžena Klejchová
- 85 Jaroslav Krejsa

Všem blahopřejeme a do dalších let
přejeme hodně zdraví.

